Spirituele zorg voor mantelzorgers van palliatieve patiënten

Haio: DE BRABANDERE Heleen , KUL
Promotor: AERTGEERTS Bert , KUL
Praktijkopleider: Vermeulen Dirk

Context: Er is steeds meer een focus van het biopsychosociaal model naar het biopsychosociospiritueel model in de palliatieve zorg. De nadruk van zorg moet niet alleen op de patiënt liggen, maar ook de mantelzorger mag niet vergeten worden. Mantelzorgers worden in die rol geduwd en hebben het daar soms moeilijk mee. Angst en depressie ligt hoger in deze deelgroep. Vandaar rijst de vraag of er behoefte is aan spirituele zorg.

Onderzoeksvraag: a. Literatuurstudie: 1. Waaruit bestaat spirituele zorg voor mantelzorgers van palliatieve patiënten? 2. Welke spirituele behoeftes hebben mantelzorgers van palliatieve patiënten? 3. Hoe uiten mantelzorgers deze spirituele behoeftes? 4. Welke zijn mogelijke barri?res en faciliterende factoren voor spirituele zorg voor mantelzorgers van palliatieve patiënten? b. Praktijkproject: 1. Waar vindt een mantelzorger de meeste steun in een palliatief proces? 2. Heeft een mantelzorger behoefte aan spirituele zorg en wie kan hem daar dan bij helpen?

Methode: a. Literatuurstudie:Er werden vijf databanken nagekeken, Medline , Embase, Cinahl, Web of Science en Psycinfo. Uiteindelijk werden na een zoektocht met verschillende zoektermen 6 artikels weerhouden waarmee dan een descriptieve analyse uitgevoerd werd. b. Praktijkproject: Interviews werden afgenomen van mantelzorgers. 4 mantelzorgers werkten mee. Deze interviews werden thematisch geanalyseerd.

Resultaten: In de literatuurstudie werd gevonden dat spirituele zorg bevrijdend kan zijn als de mantelzorgers naar de zorgverleners stappen. Ze hebben het echter moeilijk om hun behoeftes te uiten, vandaar dat zorgverleners hierbij zouden moeten helpen. Er zijn ook heel wat barri?res, zoals te weinig tijd, verschillende religie en/of cultuur, die doorbroken moeten worden. In het praktijkproject werd duidelijk dat de mantelzorgers het meeste steun vinden bij hun familie, vrienden en collega?s, door met hen te praten. Een enkele mantelzorger vindt steun in het geloof. Verpleging en huisarts kunnen ook steunpunten zijn, als luisterend oor, maar ze gaan er niet naartoe om hulp te zoeken. De mantelzorgers in deze studie hebben geen behoefte aan spirituele zorg. Voor hen is bij hun naaste zijn, gemoedsrust vinden, het belangrijkste in het palliatieve proces. Dit zijn dan ook redenen wat het proces voor hen de moeite waard maakt.

Conclusie: Mantelzorgers in dit praktijkproject hebben geen behoefte aan spirituele zorg. Ze zoeken hun steun bij familie, vrienden en collega?s. Dit botst met hetgeen gevonden wordt in de literatuur. Namelijk dat spirituele zorg bevrijdend kan zijn, eens de mantelzorger zijn spirituele behoeftes kan uiten en de barri?res, als de weinige tijd, disconcordantie van religie en cultuur overwonnen worden. Zorgverleners zouden mantelzorgers moeten helpen met het zoeken naar hun spirituele behoeftes en zo spirituele zorg verlenen. Hoe dit gedaan kan worden, dient verder onderzocht te worden.